

DET NORSKE
TEATRET

turné

KRISTIN
LAVRANS=
DATTER
KRANSEN

DET NORSKE TEATRET

I SAMARBEID MED RIKSTEATRET

Kristin Lavransdatter

KRANSEN

Skodespel i 2 akter etter romanen av

SIGRID UNDSET

Dramatisert og sett i scene av

Tormod Skagestad

Spelferd våren 1959

Leiar: *Trygve Nørve*

Sigrid Undset.

SIGRID UNDSSET

(1882—1949)

Ein eller annan har sagt noko i den lei, at den som skriv biografi om eit menneske ein set pris på, samstundes skriv sin sjølvbiografi. Med visse atterhald høver dette godt på Sigrid Undset, når ein tenkjer på karakteristikken hennar av Sankt Olav (i «Norske Helgener»):

Kjeldene om Olav, skriv ho, «har det til felles at de skildrer kongen som hjelpsom og god på en egen mutt og fåmælt måte — han er ikke hovmodig og han er ikke «folkelig», bare menneskelig og tjenstvillig, men liker ikke bråk om slikt.»

Ein kunne nemne mange døme frå Sigrid Undsets liv som svarar godt til denne karakteristikken. Vi nøyer oss med eit par:

Ein eldre kollega fortalde like etter ho fekk Nobelprisen, at han personleg kjende til at ho i det stille hadde gjevi bort fleire hundre tusen kroner som hjelp åt andre før ho fekk nokon Nobelpris. Og ein av dei ho var mest saman med første åra på Lillehammer, fortalde at han ein gong hadde sagt åt henne: du skulle ikke vera så fåmælt og avvisande mot menneska du møter her, «for de tar det for at du er hovmodig». Då vart ho reint ulykkeleg, sa han: «Hovmodig jeg?» — nei, det kjende ho seg heilt fri for, men det var umogleg for henne å gje seg i prat med folk om laust og fast berre, sa ho — ho måtte ha eit emne som det interesserte henne å tala om, skulle det bli nokon samtale.

Eit slikt emne var t. d. teatret. I ei kvilestund på eit styremøte i Den Norske Forfatterforening spurde ho såleis brått om eg skulle på teatret etterpå. Eg svara ja — «eg har fått tak i billett til Karel Capeks stykke,» sa eg. Ho såg litt uforstående på meg ei stund, for ho hadde ikkje lagt merke til at Den Nationale Scene i Bergen gjesta eit Oslo-teater med «Insektiv» før eg no fortalde det. Ho svara: «Jeg skal på Det Norske. Jeg går alltid dit når N. N. spiller. Han er jo uten sammenligning vår betydeligste skuespiller nu.» Meir enn ein gong både før og etter siste krig sa ho det same om Det Norske Teatret: «Det er jo *der* det foregår noe nu.»

Johan Norlund

Tordis Maurstad

Edvard Drabløs

Eg fann det rett å ta fram dette om Sigrid Undset og Det Norske Teatret no, når ho debuterer der som dramatikar.

Om ho sjølv ikkje skreiv drama i skodespelform, så kjenner alle det sterke dramatiske botnsog gjennom romanane hennar, ikkje minst i dei mange band vi kallar mellomalderromanane (Olav Audunssøn og Kristin Lavransdatter). For henne spela elles hundreåra så lita rolle; for *mennesket* var det same gjennom alle tider, «noe stort og respektinngydende — en hel verden på godt og vondt — en fengslende løierlige og rystende store». Slik, sa ho, var det «vi kaller almindelige mennesker», for Olav Duun, då ho i september 1939 la krans på båra hans «med takk til Norges største dikter». Og slik såg ho det sjølv.

Ho hadde brukt sterke lovord om Olav Duuns «Medmenneske» i dramatisk form på Det Norske Teatret, og dermed godkjent prinsippet: frå roman til drama.

Inge Krokann.

Arne Lie

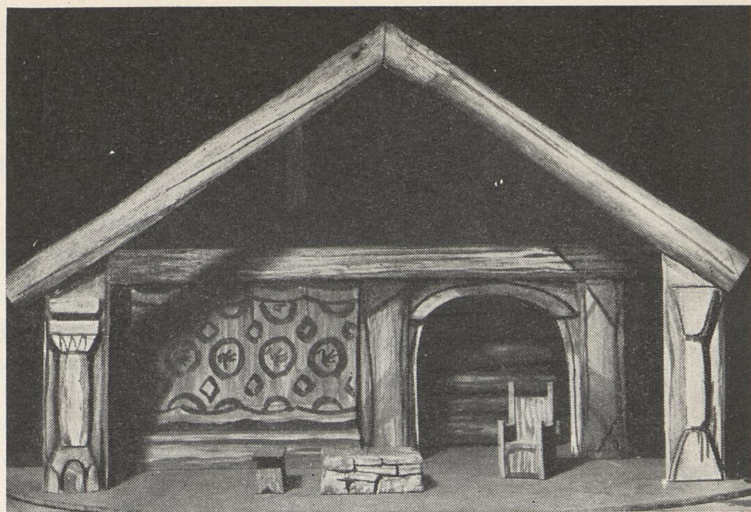

Rut Tellefsen

Pål Skjønberg

Årestova på Jøringard.

Utanfor Oslo.

Kristin Lavransdatter

K R A N S E N

Skodespel i 2 akter etter romanen av SIGRID UNDSSET

Dramatisert og sett i scene av Tormod Skagestad

Musikk: Finn Ludt — Dansen arr. av Edith Roger

Dekorasjonar og kostyme: Arne Walentin

Draktene er laga på systova åt D.N.T. av Ingrid Prestø

Dei som er med:

Kristin Lavransdotter	Rut Tellefsen
Erlend Nikulausson	Arne Lie
Lavrans Bjørgulvsson	Johan Norlund
Ragnfrid, kona hans	Tordis Maurstad
Eline Ormsdotter	Siri Rom
Bjørn Gunnarsson	Nils Hald
Ashild, kona hans	Astrid Sommer
Simon Andresson Darre	Pål Skjønberg
Munan Bårdsson	Ingolf Rogde
Bård Hestnes	Trygve Nørve
Broder Edvin	Edvard Drabløs
Ingebjørg Filippusdotter	Elsa Lystad
Arne Gyrdsson	Finn Kvaalem
Ulv	
Priorinna	Gunda Ulsaker
Ulvhild	Marit Hamdahl
Helga	Gerd Sommer
Ramborg	

Gitarspel: Bjørn Fongaard — Forsongar: Børt Erik Thoresen (lydband)

Pause etter 4. bilete.

TORMOD SKAGESTAD

er fødd i Krødsherad i 1920 og har fått ein viktig del av utdanninga si i Amerika. Han debuterte som lyrikar i 1946 og har seinare gjevi ut to diktsamlingar til, men etter kvart er det som teatermann han har vorti mest kjend.

I åra 1949—53 var han knytt til Norsk Rikskringkasting som dramaturg, omsetjar og instruktør (m. a. Lorca og Brecht). Høyrespela hans — «Mørke vinder», «Brør», «I gryet blir manen grå» — har slegi heilt igjennom, og sume av dei har nådd

langt over landegrensene. «Brør» fekk 2. premi i høyrespeltevlinga i 1950.

Sidan har Skagestad meir og meir nærma seg det vanlege teatret. «Brør» vart omskapt til det stemningsrike scenestykket «Den kvite folen», som gjekk på Det Norske Teatret i 1954; han var sjølv instruktør, og på same tid var han fast knytt til Det Norske Teatret. I 1955 vann han 1. premi i den nordiske skodespeltevlinga med «Under treet ligg øksa», og seinare kom «Flyplassen»; båe stykka vart oppførde på Det Norske Teatret. Samstundes har han haldi fram som instruktør.

I skodespela til Skagestad er det sterke innslag av symbolikk med lyriske stemningar; han er ikkje nøgd med realistisk dramatikkk ikring individuelle konflikhtar, men tøyser seg etter ålmenn problemstilling og krev fritt spel for fantasien. Bakgrunnen for handlinga er oftast konflikhtar mellom ulike innstillingar til livet. I «Den kvite folen» opplevde ein motsetnaden mellom kunstnartraum og borgarleg kvardagsliv, og

Astrid Sommer

Nils Hald

Siri Rom

i «Under treet ligg øksa» kolliderte gamal norsk bondetradisjon med teknikkens tidsalder — eit motiv som går att i «Flyplassen», der elles «ungdomsmorale» no til dags er eit grunntema.

Sermerkt for Skagestad er hans litterære vidsyn; han har lært mykje av moderne amerikansk dramatikk, og ein merkar at han er vel kjend med dei store verds-dramatikarane frå Tsjekov til dei greske tragikarane. Men samstundes er han så norsk som nokon annan, både i språkføring og i miljø.

R. S.

Ingolf Rogde

Trygve Nørve

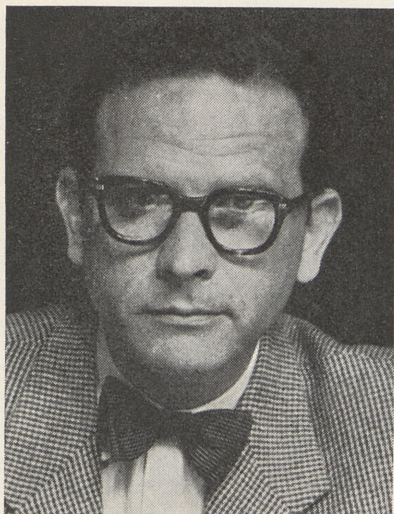
Finn Kvalem

SAGA OG MODERNE ROMAN

Um det ein gong i framtidi vert spursmål um kven det var som hadde gjort mest til å forma ut det biletet som ætti ikring 1930 gjorde seg av norsk millomalder — so vert svaret tvillaust: Snorre og Sigrid Undset. Ikkje nokon av dei moderne historikarane hev ått den kunstnarlege kraft at dei hev kunna samla detaljane til noko heilt og levande. — Men hjå Sigrund Undset finn me den store kunnskapen, den evna til innleving og utforming som hev kunna lata den gamle tidi stå upp att med ein realisme som reint bergtek oss, og som korkje minner um glansbilete eller smakar av bokdumbe. — Når eg nemner Snorre og Sigrid Undset saman, so er det ikkje mi meining å samanlikna dei, for dei er inkomensurable. Dei hev skrive om kvar sine emne, um kvar si tid, med ulike fyremål og med ulik kunstnarleg teknikk. Men dei hev bae skapt store kunstverk, og verknaden på oss vert i stor mun den same: eit levande inntrykk av det framfarne, ei lang rekkje menneskelagnader som interesserar oss og som me ikkje gløymer, for di dei er fyllte med so mykje livs-sanning.

(Frå ein artikkel i «Syn og Segn» 1932
av professor *Knut Liestøl.*)

Arne Walentin

Jøringard var det faste punktet i livet til Kristin Lavransdotter. Der voks ho opp og der levde ho som kone og mor. Biletet syner måleriet åt Hallvard Blekastad frå Sel i Gudbrandsdalen, der ein meiner Jøringard låg.

Spelplanen i Oslo i vår-sesongen:

Lars Berg:

MARIA

Sett i scene av *Dagmar Myhrvold.*

Dekorasjonar: *Arne Walentin.*

Alf Prøysen og Asbjørn Toms:

TINGEL-TANGEL I NATT

Musikk: *Bjarne Amdahl og Ulf Peder Olrog.*

Dekorasjonar: *Snorre Tindberg.*

Gunda Ulsaker

Elsa Lystad

JOHANSEN & NIELSEN, OSLO